

Rettevejledning eksamen EU-ret, HA(jur), december 2022

Opgave 1:

1.1.

Som arbejdssøgende har Anne ret til at opholde sig i medlemsstat B i op til seks måneder forudsat, at hun aktivt søger arbejde. Det er desuden ikke et krav, at hun kan dokumentere, at hun har tilstrækkelige midler, jf. EU-retten s. 482 f og opholdsdirektivets art. 14, stk. 4. Udvisningen er derfor ikke i overensstemmelse med EU-retten.

Hendes afslag er bl.a. begrundet med, at hun ikke er statsborger i medlemsstat B og det forudsætter, at arbejdet falder ind under TEUF art. 45, stk. 4, der gør det muligt at begrænse visse job i den offentlige administration til egne statsborgere. Imidlertid dækker denne undtagelse kun stillinger, der er forbundet med offentlig myndighedsudøvelse, jf. EU-retten s. 557, og det er ikke tilfældet her. Dette krav er således i strid med EU-retten, jf. TEUF art. 45 og opholdsdirektivets art. 24. Det er kravet om sprogkunderskab også, idet det skal prøves efter diskriminationsforbuddet i de nævnte bestemmelser og der er næppe nogen saglig grund, der kan begrunde dette, jf. EU-retten s. 273 ff. og s. 547 f. (sidstnævnte er alene hovedtræk).

Den gode opgave kan tilføje, at Anne kan overveje at søge om erstatning, idet hun synes at have haft en god chance for at få jobbet, hvis EU-retten havde været overholdt.

1.2.

En aktivitet som dyrlæge er omfattet af servicedirektivet, idet undtagelsen for sundhed i art. 2 alene gælder menneskers sundhed, jf. EU-retten s. 769 note 14.

Da Anne etablerer sig som en tjenesteyder, er hun omfattet af kapitel III i servicedirektivet (SD). Det indebærer bl.a. at reglerne i SD art. 9-13 om tilladelsesordninger skal overholdes. Det må antages, at der kan stilles krav om en tilladelse efter SD art. 9, men der er flere problemer med den ordning, der findes i medlemsstat C. For det første må man ikke inddrage konkurrenter i beslutningen om hvem der skal have adgang til et erhverv, jf. art. 14, nr. 6. Dette er et absolut forbud og der er derfor ikke grund til at overveje om der er hensyn, der kan begrunde, at man involverer brancheforeningen, jf. EU-retten s. 782. Dernæst er tilladelsen begrænset til en bestemt del af medlemsstat C og det kan være i strid med art. 10, stk. 4, jf. EU-retten s. 778.

Endelig synes forbuddet mod at drive flere aktiviteter at være i strid med direktivets art. 25, jf. EU-retten s. 796.

1.3.

En unionsborger er også beskyttet, når denne rejser tilbage til sin oprindelsesmedlemsstat. Denne beskyttelse følger ikke af opholdsdirektivet, men traktatens regler om fri bevægelighed. I det konkrete tilfælde art. 49 idet Anne har været etableret i medlemsstat C. Det følger af sag C-456/12, *O og B*, at opholdet i medlemsstat C skal have været egnet til at konsolidere parrets familieliv, jf. EU-retten s. 491 f. Dette er opfyldt, hvor de har opholdt sig mindst tre måneder sammen i landet, men kan evt. også være opfyldt selvom der er tale om et lidt kortere ophold. I nærværende sag har Anne opholdt sig i mere end tre måneder i medlemsstat C, men det er uklart hvor længe parret har opholdt sig sammen i C. De har dog efter opgavens oplysning mindst opholdt sig sammen i "nogle måneder", hvis det antages, at de i hvert fald har boet sammen

efter at de er blevet gift. Meget tyder således på at kravet er opfyldt, men det afhænger af hvordan den studerende udlægger dommen og opgavens oplysninger.

Den beskyttelse hun opnår, svarer dog til den beskyttelse som opholdsdirektivet yder. Det omfatter også retten til at tage sin ægtefælle med tilbage. Begrebet ægtefælle omfatter også et ægteskab mellem to af samme køn, jf. EU-retten s. 468, ligesom det ikke er et krav, at ægtefællen tidligere har været i EU eller har lovligt ophold i en medlemsstat, jf. EU-retten s. 470 f.

Opgave 2:

Det *første* problem er overenskomsten, som klart diskriminerer udenlandske statsborgere i strid med TEUF art. 45. Overenskomsten indgået af arbejdsmarkedets parter skal overholde EU-rettens diskriminationsforbud, jf. forordning 482/2011, art. 7, stk. 4, og EU-retten s. 539. Reglerne forskelsbehandler arbejdstagere fra andre medlemsstater og der er ingen saglige grunde til overgangsordningen.

Selvom der således foreligger en overtrædelse af EU-retten og et oplagt tab (pga. den lavere løn Vladimir har modtaget), er det ikke oplagt, at der efter EU-retten kan rejses et erstatningskrav. EU-retten har således alene regler om medlemsstaternes ansvar og det er ikke oplagt, at ansvaret kan udvides til at omfatte private såsom arbejdsmarkedets parter, jf. EU-retten s. 200-201. Spørgsmålet har dog endnu ikke været forelagt Domstolen og man kunne argumentere for, at de private organisationer som er forpligtet, fordi de optræder som en medlemsstat (ved at udøve deres retlige autonomi) også bør kunne ifalde et erstatningsansvar efter de samme regler, som gælder for medlemsstater.

Man kan alternativt overveje om medlemsstat X kan være erstatningsansvarlig, fordi de har forholdt sig passivt overfor overenskomsten, jf. EU-retten s. 302 f. Men det kræver formentlig en situation, hvor det var nærliggende, at medlemsstaten greb ind og vi har ikke i opgaven oplysninger, der indikerer dette. Selvom medlemsstaten har overtrådt art. 45 er det ikke sikkert, at der foreligger en kvalificeret overtrædelse af EU-retten, hvilket er et krav for at der er ret til erstatning.

Det forhold, at man ikke har ret til erstatning efter national ret, kan dog være en overtrædelse af EU-retten, jf. nærmere EU-retten note 113 s. 200-201. Om det er nok til at der foreligger en kvalificeret overtrædelse, og dermed et muligt erstatningsansvar for medlemsstat X, er dog højst tvivlsomt.

Det *andet* problem er fyringen, som både indebærer at Vladimir mister sin indtægt og senere har som konsekvens, at han konstaterer et tab på salg af lejligheden. En privat arbejdsgiver skal overholde diskriminationsforbuddet i art. 45, jf. EU-retten s. 539 f. Der foreligger oplagt en forskelsbehandling i forbindelse med fyringen og den modvilje DDN og de ansatte har mod arbejdere fra medlemsstat Y er ikke en saglig grund til at forskelsbehandle.

Selvom der foreligger en overtrædelse af EU-retten er det ikke oplagt, at der kan rettes et erstatningskrav mod DDN, idet disse som privat ikke omfattes af de EU-retlige regler om medlemsstatens erstatningsansvar. Det er i denne sag (endnu) mindre oplagt, at medlemsstat X har overtrådt art. 45 ved at forholdt sig passivt. Man kan igen overveje om det forhold, at der mangler muligheder for at søge erstatning efter national ret, er en overtrædelse af EU-retten, men igen næppe en overtrædelse der gør, at medlemsstat X ifalder erstatningsansvar.

Det *tredje* problem er, at Vladimir nægtes ret til kontanthjælp. Som arbejdssøgende vil man normalt ikke have ret til denne slags ydelser, jf. EU-retten s. 516 ff. I denne sag bevarer Vladimir dog sin status som

arbejdstager i op til 6 måneder, jf. opholdsdirektivet art. 7, stk. 3, litra c og EU-retten s. 483. Det forudsætter, at han har tilmeldt sig arbejdsformidlingen som arbejdssøgende. Er det tilfældet, har han dog ret til kontanthjælp i op til 6 måneder efter han mistede sit arbejde og da han søger kontanthjælp efter et par måneder, indebærer det ret til at modtage kontanthjælp i 3-4 måneder. Dette krav om udbetaling af kontanthjælp kan stadig rejses, eller alternativt kan kravet rejses som et erstatningssøgsmål, idet betingelserne for at pålægge medlemsstaten erstatningsansvar er opfyldt.

Det *fjerde* problem er, at han udvises efter 8 måneder. Da han alene bevarer sin arbejdstagerstatus i mindst 6 måneder, har han mistet denne status nu hvor der er gået 8 måneder. Som arbejdssøgende har han ret til at blive (uden at skulle dokumentere tilstrækkelige midler) i op til 6 måneder, men denne periode er ligeledes udløbet, jf. EU-retten s. 534 f. Hans eneste mulighed for at blive er således, at han opfylder kravene i art. 7, stk. 1, litra b, om tilstrækkelige midler og sygeforsikring, men opgavens oplysninger tyder på det ikke er tilfældet. Udvisningen af Vladimir er dermed i overensstemmelse med EU-retten.

Tabet på salg af lejligheden skyldes udvisningen, og da udvisningen er berettiget, er der ikke grundlag for et erstatningskrav mod medlemsstaten. Man kan overveje, om betalingen af kontanthjælp ville have gjort det muligt for Vladimir at udskyde salget, og måske opnå en bedre pris, men et erstatningsansvar på dette grundlag er tvivlsomt pga. kravet om årsagsforbindelse.